

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 9037 Școl.

CONCURS

În secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan a devenit vacant un post de profesor la studiile *pedagogia, didactica, psihologia și istoria pedagogiei*, pentru îndeplinirea căruia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Concurenții să trimită în original la adresa consistorului arhidiecezan cererea de concurs cu următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Diplomă de profesor pentru institutele pedagogice de stat sau diplomă de profesor pentru școlile medii.
4. Testimoniu despre practica de până acuma.
5. Testimoniu de conduită dela autoritatea competentă sub a cărei jurisdicțiune a stat candidatul.

Cererile întrate după expirarea concursului nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 7 Noembrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vicar arhiepiscopesc.

Dumitru Coltofeanu m. p.,
secretar consistorial.

Tărie sufletească.

Este tocmai anul, de când în statul vechiu al Ungariei s'a descompus ordinea și disciplina, și în locul acestora a intrat disordinea și anarhia.

Neamul nostru nici în zilele acelea de tulburare a minții, de deslănțuirea patimilor, nu și-a pierdut tăria sufletului.

Ca popor de ordine românul nu a dat ascultare ademenirilor de tot soiul, nu s'a luat după pilda altora în anarhia, care s'a deslănțuit asupra patriei, nu a ascultat de glasul seducător al anarchiei, nu a căutat răsbunare, ci călăuzit de preoțimea noastră acest popor a știut trece peste zilele grele ale lunii Octombrie, și nu a rătăcit pe căile păcătoșilor.

Maltratări de o mie de ani, nedreptăți, prigoniri pe toate căile, prin toate mij-

loacele și în tot locul, batjocuri, insulte, tot ce ne putem închipui venit-au asupra neamului nostru și cu toate acestea, în zilele când s'au răsbunat cumplit toate nedreptățile unui veac, poporul nostru a rămas pe calea cea bună, a păstrat ordinea și n'a rătăcit.

Geniul neamului nostru a reînviat, ne-am rupt de statul unguresc, și ne-am legat pe vecie cu frații noștri din regat salutând cu cuvinte de laudă zilele senine ale libertății.

Și azi, dacă ne înfățișăm trecutul suferințelor noastre, dacă privim la sutele și miile de nedreptăți, de cari am avut parte în decursul veacurilor, ne mirăm de tăria sufletească, cu care ne-a binecuvântat Dumnezeu în năcazurile noastre.

Ne-au oțelit necazurile, lipsese, ne-au întărit inimile durerile, amărăciunea, chinul vieții, și am luat pildă de patimă și de răbdare îndelungată pe mucenicii pentru legea lui Christos.

Biserica a fost, care ne-a crescut, biserica a fost, care ne-a pregătit pentru a răbda cu credință în zile mai bune toate încercările, cu cari ne-a cercetat Dumnezeu.

Și noi ne-am întărit în suferințe, am știut răbda, am sperat totdeauna cu caldă credință în zile mai bune.

Se apropie anul, de când am declarat unirea noastră cu frații din România, unirea noastră pe veci cu frații de un neam și de o lege.

Tăria sufletului o am adus cu noi ca moștenire sfântă sădită în inima noastră de Dumnezeu și cultivată de biserică.

Tăria sufletească în răbdare, tăria sufletească în așteptarea zilelor mai bune.

Biserica, care a cultivat în inima poporului această virtute creștinească, care ne-a călăuzit veacuri dearândul, și ne-a ferit poporul, de n'a căzut în ispită, ci a trecut prin tăria sufletului său, biserica aceasta acuma este chemată să ne aducă nouă primenire sufletelor noastre.

Dacă în viața noastră de până acuma am avut tăria sufletului de a răbda, și a nădăjdui zile mai bune, acuma când am ajuns a fi neamul întreg la un loc, când ni se deschide teren bogat de lucru pe toate cărările vieții noastre, biserica este chemată să ne pregătească primenire nouă sufletească, ca să ne putem ferici în lumea aceasta nouă românească.

Conducătorii noștri în trecutul durerilor neamului nostru s'au știut identifica cu poporul și cu aspirațiunile lui.

Păstoriul a mers în frunte cu crucea și turma l-a ascultat.

În noua primenire sufletească, ce o așteaptă poporul nostru tot preoțimea are să fie în frunte. Și în situațiunea cea nouă se adeverește glasul poetului: «Preoți cu crucea'n frunte».

Preoțimea noastră cu totală desinteresare de sine a stat totdeauna în serviciul poporului. El a avut în vedere cuvintele Mântuitorului: Păstorul cel bun sufletul său și-l dă pentru oi.

Nu ale sale le-a căutat, nu pentru ale sale a ostenit, nu ale sale au fost motorul dragostei lui, ci binele public, binele poporului, binele și fericirea obștei, acestea i-au inspirat faptele, acestea i-au întărit inima.

Așa a fost în trecut, așa să fie și în viitor, nu binele său, ci binele turmii să fie înaintea ochilor lui. Aceasta să fie tăria lui.

Preoțimea noastră mașter, fără iubire, fără considerație a fost tractată în trecut, și nu este eschis, că tot așa va mai fi încă multă vreme.

A fost tractată mașter, fără iubire preoțimea și în zilele noastre.

Zi de zi primim scrisori de nemulțămiri cu stările de azi și cu modul cum e tractată preoțimea noastră și azi.

În trecut ne tractau fără iubire oameni străini de neamul nostru, străini de legea noastră. Atunci am avut tăria de a răbda și de a spera zile mai bune.

Azi sunt la putere oameni din neamul nostru, din sângele nostru, de legea noastră.

Și desconsiderarea de azi doare mai tare, e mai amară decepțiunea.

S'a schimbat sistemul, dară nu s'a schimbat firea oamenilor.

Se plâng oamenii amar de decepțiunea la care am ajuns. În o scrisoare ni se aduce tractarea mașteră de ai noștri în sfatul cel Mare național, în alta ni se descopere alt soi de desconsiderare la alegerile pentru constituantă, în a treia abuzuri revoltătoare față cu organismul nostru bisericesc.

Tărie sufletească! Să avem tăria sufletească din trecut, să ne alipim de biserică și de instituțiunile ei, să fim solidari și strâns legați de biserică. În semnul acesta vom învinge.

Organizarea bisericii ortodoxe române din Ardeal.

Până acum poporul român era în 4 state desbinat, și adevărat o parte în România, alta în Rusia, alta în Austria și alta în Ungaria, și în fiecare țară biserica ortodoxă română are altă organizație; acum însă după ce poporul român — afară de cel din valea Timocului — e unit într'un stat unitar național, se arată necesitatea de a unifica și organizația și administrația acestei biserici, și fiindcă pentru unificarea organizației și administrației factorii competenți au și început a face pașii necesari, am cugetat că fac un mic serviciu bisericii, dacă vin și eu a-mi exprima nepretensivă mea părere.

În urmarea spiritului democratic al timpului, ca principiu fundamental la organizarea bisericii, trebuie luată participarea poporului credincios la conducerea afacerilor bisericești, căci numai așa se poate asigura pe seama bisericii sprijinul și alipirea poporului.

Acest principiu fundamental a servit de bază și la construirea statutului organic al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Ardeal. — opul înțeleptului mitropolit Șaguna, — însă dela intrarea în viață a acestui statut au trecut 50 de ani, și de atunci lumea a făcut mare progres, iar biserica în organizația și administrația sa trebuie să țină seamă de progresul lumii și de spiritul timpului, în consecință și unele dispozițiuni din acest statut trebuiesc conform spiritului timpului și a postulatelor vieții practice completate și modificate, iar cu modificări acest statut se poate lua de bază la compunerea constituției pentru întreaga biserică ortodoxă română.

O comisiune de bărbați experți ai bisericii — luând de bază statutul lui Șaguna cu modificările și amplificările reclamate de timpul prezent — ar avea să compună proiectul de constituție, acesta dus la constituanta bisericească spre definitivă pertractare, iar după aceea constituția bisericii ortodoxe române sancționată de rege.

Constituanta constă din toți mitropoliții și episcopii din întreaga Românie, apoi fiecare sinod diecezan, — unde nu ar fi sinod diecezan, reprezentanța legală a diecezei — exmite în constituantă câte 3 deputați preoți și câte 6 deputați mireni.

În constituție trebuiesc luate dispozițiuni, ca biserica să ajungă la avere, din a cărei venit totdeauna să-și poată susține organismul său independent de stat și independent de zguduri sociale, pentru că biserica are mulți inimi, și adevărat unul e ateismul, altul e sectarismul, altul e socialismul, dar cel mai periculos e proselitismul, și biserica totdeauna va avea necesitate de instituțiuni și de bărbați de valoare pentru apărarea sa.

Cam următoarele ar fi izvoarele de augmentare a averii bisericești nealienabile, și adică contribuiri, donațiuni și legale din partea credincioșilor, subvențiune anuală din bugetul statului, — jumătate din averea episcopatului, a călugărilor și a preoților fără descendenți, despre care aceste persoane pentru caz de moarte să nu poată dispune nici cu contract, nici cu testament, — averile mănăstirilor, unde biserica are mănăstiri — trebuiesc declarate de avere a diecezei, pe a cărei teritor se află, iar o parte a venitului a acestor averi trebuie anualmente adăugată la averea nealienabilă a bisericii.

Nu mă ating de regularea eventual de complecare sau modificarea vieții interne în mănăstire, pentru că eu din principiu aș sista caracterul mănăstirilor de locuri de adăpost și de viață în sărăcie și obediență, căci eu nu țin de compatibilitate cu spiritul timpului viața fără activitate productivă, iar acelea persoane, cari se dedică vieții monacale, să fie aplicate în serviciul activ al bisericii; — o parte a mănăstirilor aș preda-o bisericii, ca aceasta să-și augmenteze fondurile, iar din cealaltă parte aș face școli de educațiune și instrucțiune pentru tineretul de ambe sexe, și adevărat școli pentru industria de casă, de grădinarit, de stupărit, de agronomie și de meserii; străformarea mănăstirilor în institute de meserii; străformarea mănăstirilor, pentru că străformarea promovează binele cultural și economic al neamului; — în sărăcie și obediență au trăit numai sclavii.

În constituție biserica se declară de autonomă și independentă; ca atare are dreptul da capului său titlul de patriarch, are dreptul

de a și aranja și regula guvernarea și disciplina sa după propriile sale împrejurări, în consecință ar avea comun cu celelalte biserici ortodoxe numai dogmele și ritul; deci fără rizicul de a cădea în apostazie eu sunt de credință, că din dreptul de autonomie și independență biserica ortodoxă română ar putea să-și aranjeze unele afaceri cu abatere dela celelalte biserici ortodoxe, cum ar fi admiterea a douei căsătorii a preotului devenit văduv, introducerea calendarului gregorian, mutarea sărbătorilor mici din săptămână pe proxima Duminecă.

(Bucovina)

Un prietin al preoțimei.

Ce să facem?

În curând se împlinește anul, dela înfăptuirea visului, la care cu puțin înainte, nici visa nu îndrăzniam. Adevărat, că la aceasta am contribuit foarte mult și noi cu regele nostru, cu conducătorii noștri și cu viteaza noastră armată. Nu-i mai puțin adevărat însă, că dacă toate au ieșit peste așteptare de bine, e de a se mulțumi și împrejurărilor, în cari ajunseserăm. Români de azi e, în mare parte, creația unor factori independenți de noi. Căci zadarnică ar fi fost și conducerea cât de înțeleaptă și zadarnic ar fi fost și eroismul, fără păreche, al armatei noastre, dacă la dezvoltarea acestora nu ne da prilej darul temerar de dominația absolută a kaiserului din Berlin și încercarea nebună a conțelului Tisza de a încătușa pentru totdeauna glaul naționalităților din fosta Ungarie.

Aceștia sunt factorii, cari în prima linie, ne-au dat România de azi. Dar visul nostru azi e împlinit. Mai avem acum datorința să ne păstrăm câștigul, să ne întărim, ca de azi încolo să putem face față loviturilor, ce cu siguranță au să vină din partea vecinilor noștri, cari cu toții, aproape ne sunt dușmani, și ne vor rămânea dușmani încă multă vreme.

Aci va trebui să concentrăm toate nizuințele noastre. Să fim tari. Căci dacă în războiul actual, ne-am bazat, în mare parte, pe forțe în afară de noi, în viitor, ca să ne păstrăm țara așa cum o avem, ne vom putea baza numai pe propriile noastre forțe. Aceasta e cheia viitorului nostru, care depinde de noi să fie luminos sau umbros.

Trebuie să recunoaștem, că poporul nostru este mult înapoiat. În cultură și în dezvoltare ne întrec toți vecinii. Își are și această inferioritate cauzele safe. Am fost împedecați în dezvoltare dincolo de Carpați de ocupația turcă, fanariotă, muscălească ș. a., iar dincoace de Carpați de stăpânirea ungurească, în Transilvania, și de cea austriacă în Bucovina.

Dar azi suntem liberi. Stăpâni în Țara românească. Insuși statul, nu numai că nu mai e străin și dușmanul nostru și al aspirațiilor noastre, ci din contră, ne e cel mai mare binevoitor și sprijinitor. Totul depinde de noi ca indivizi. Noi să ne facem datorința de cetățeni; altfel vor fi zadarnice toate nizuințele statului de a ne întări; dacă la aceasta nu vom contribui noi și nu vom avea fiecare, individual, conștiința, că noi formăm statul și că noi prin purtarea și prin munca noastră împrumutăm țara și forța statului nostru. «Trebuie, ca fiecare, cu viața lui și ocupația lui să fie în acord cu înflorirea neamului. Fiecare să muncească și să trăiască în așa fel, încât, oricât de obscur și neînsemnat, să adauge și el ceva la vitalitatea și energia națională». Și «o țară, în care toate se îndeplinesc cum se cade e mai tare și adevăratul patriot trebuie nu numai să doriască, ci să și muncească, pentru că țara lui să fie cât mai tare, cât mai rezistentă în fața furtunilor viitoare, totdeauna cu puțință». (Scriban).

Iată deci, că pe cât de mult depinde întărirea țării noastre de conducerea conducătorilor, nu mai puțin depinde dela noi, gregarii de rând.

Și acum să vedem dacă noi, cari formăm statul ne facem datorința. Și recunoaștem, că nu ne-o facem deloc sau aproape deloc. Boala, de care suferim cu toții, și care ne-a cuprins ca o adevărată pecingine pe toți și care ne amenință cu desfacere totală e alergarea nebună după câștigare de averi. Frigurile îmbogățirii, această meteahnă, i a prins în mreajă pe toți, dela cei mai mari până la cei mai mici. Am uitat și vremurile mari, în cari trăim, am uitat și că fiecare în parte, prin munca și purtarea noastră, datori suntem să punem o zală cât de mică la lanțul cel lung al progresului, întăririi și înfloririi ne-

mului. Ne-am uitat cu toții de această datorie, fără de care odată ne putem da cu toții peste cap. Colo vezi un funcționar înalt, prins, că pentru parale a vândut cutare permis, aici un funcționar de bancă, pus în legătură cu jidanii, în folosul cărora înșală, sub firma băncii, țărani la schimbul banilor cu zeci de mii, dincolo un funcționar, ce-și schimbă funcția bună și cinstită, de dragul paralelor, mai încolo un negustor, ce exploatează pe sărac, câștigând la cutare marfă o mie de procente, ș. a. ș. a anormalități.

Fiecare își jertfește cele mai elementare datorii de dragul propriilor interese. Cel cu zeci de mii aleargă după sute de mii; cel cu sute de mii după milion și cel cu milion după zeci de milioane. Iar statul îl lăsam să-l conducă conducătorii, fără să luăm în considerare că fără noi, se poate poticni, și astfel să ne poticnim cu toții. Doar pildă vie avem în Rusia, care suferise de aceeaș boală și care a fost deajuns să cadă Țarul, ca, în curând să se prăbușească cu totul și azi să nu mai numere nimic.

Toate acestea ce denotă? Că suntem un popor înapoiat, fără dragoste de neam și de țară, dar și fără ambiție de a ne ridica între vecinii noștri, dușmani de moarte. E dureros lucrul acesta, ear adevărul e adevăr totdeauna și oricât de dureros, trebuie să-l semnalăm și să insistăm pentru remediare, căci un popor, care nu are ambiția de a fi tare, nu merită nici să trăiască.

Remediarea, zadarnic am striga, nu ne-o pot da nici legile și nici conducătorii, ori cât de iscusiți am fi. Ea depinde de noi și zace în noi. Noi să căutăm ca în fiecare moment și în fiecare act al nostru să nu fie disarmonia intereselor proprii și cele ale statului. Să nu pierdem din vedere că statul nostru acum, mai mult ori când, e avizat să-l întărim noi prin noi și că dacă am făcut România mare e în interesul nostru ca această Românie să fie tot așa de nouă și tare pe cât e de mare.

Preot Alexandru Popa.

Comemorarea lui Mihai Viteazul.

La biserica lui Mihai-Vodă. — La Academie.

La biserica zidită în București de Mihai Viteazul, s'a oferit un Te-Deum în prezența autorităților și a tuturor fruntașilor clerului și școlii noastre.

Au vorbit diaconul Popescu și dl N. Iorga, care s'a adresat mai ales elevilor, cărora le-a spus care le este datoria pe care le-o cere gloriosul voevod Mihai.

«Să fiți muncitori, să fiți jertfitori pentru binele țării; să vă închinați pentru înălțarea neamului; să vă sprijiniți țara, întărindu-vă sufletele la slujba de azi în care am pomenit, pentru prima dată, pe Mihai Viteazul, în țara românească slobodă și unită».

La Academie.

În ședința solemnă, la care au asistat parlamentarii din țările eliberate, membrii Academiei au comemorat pe marele voevod.

Dl Onciul salută pe iluștrii reprezentanți ai ținuturilor românești unite, adunați în acest templu al culturii naționale.

«Prăsnuim amintirea eroului martir, căzut jertfă ideii mântuitoare, realizată astăzi sub sceptrul glorios al M. S. Regelui Ferdinand I.

Bine ați venit între noi!

Conferința dlui Iorga: «Trecutul trăiește și istoria trecută este călăuza prezentului.»

Trecutul se luminează și se întunecă după cum răsar vremurile nouă. De aci nevoia pentru istorie să fie amestecat în lucrurile vremii sale ca factori însuși al acestori vremi.

Figura lui Mihai Viteazul este mare. Și pentru că nici una din faptele lui de arme nu se poate desprinde singură, pomenim memoria lui și la ziua numelui voivodului.

Mihai Viteazul a trăit și acum cu noi. A trăit între noi, a lucrat cu noi, a osândit pe cei cari au comis greșeli, ne-a ajutat în primejdie; ne-a susținut în nenorocire; ne-a ținut la datorie în clipele supreme de dezastru.

Voivodul a devenit de nou conducător și în schimbul serviciilor ce ne-a adus, nu ne cere nimic, nici chiar ceea-ce îi dăm noi astăzi.

D-l Nicolae Iorga face o admirabilă expunere a situației politice din timpul Voievo-

dului Mihai, arătând rolul covârșitor jucat de Mihai acum 300 de ani, pentru a ajunge la rezultatul de azi, înfăptuirea neamului românesc.

Mihai Viteazul a personalizat tot ceea ce se putea spera de un neam întreg.

El a creat totul. Teorii sociale, publicitate, poezi, oameni politici, parlament s'au întrupat în el. A înlocuit vremea lui cu altă vreme, care a venit abia peste 300 de ani, cu acel instinct suveran, inerent sufletelor mari.

Sufletul lui Mihai a rămas cetate cu porțile ferecate. A fost un genial instinctiv.

Problema românească, spune dl Iorga, exista și înainte de Mihai. Marele lui merit este că a văzut-o și a știut s'o realizeze în timpul lui.

Mihai voia Ardealul. Putea să aibă certitudinea victoriei, pe care n'o confunda cu datoria? N'a avut certitudine pentru-că știa că este înconjurat numai de dușmani. A riscat totuși pentru-că era unul dintre cele mai mari suflete ale neamului românesc.

D-l Iorga arată că rezultatele mari se capătă numai prin sinceritate absolută. Și Mihai Viteazul a fost sincer în legăturile sale.

«După trei veacuri vedem că numai acei oameni cari nu contează pe rezultatele ușoare ale înșelăciunii, numai aceia pot face ceva care rămâne solid.

Astăzi să întrebăm în politica noastră sistemul lui Mihai Viteazul, după ce am întrebunțat toate sistemele».

(Dacia.)

Căzut-a cununa capului nostru.

Lin și fără a se ști în cercuri largi, a trecut la cele vecinice, fericitul în Domnul, fostul protopop de pie memorie al tractului nostru Geoagiu.

Vermele neadormit al unui morb ascuns, deja de ani de zile rodea la rădăcina pomului vieții protopopului nostru: Ioan Popoviciu.

Suferea în tăcere, fără să se plângă mult, și spera chiar o îndreptare spre mai bine. Noi înși-ne, cari-l vedeam adeseori, pricepeam bine, că o îndreptare nu se mai poate, căci starea lui devenia din zi în zi tot mai îngrijitoare.

Prin anii 1916 și 1917 se părea, că băile dela Geoagiu (Feredeu) îi vor fi de folos, căci simțea nițică îndreptare în cursul sanitar. În 1918 băile nu i-a folosit mai mult, iar în vara anului curent 1919 li făceau rău chiar.

Un gest nobil și frumos a arătat preoțimea din tract față de răposatul încă din anul trecut 1918, de când îl substituia fiecare preot pe rând la serviciul bisericesc, sărbătoare de sărbătoare.

Ultima substituie am făcut-o eu în Dumineca 17 dela Rusalii. Atunci protopopul nostru era dus la spitalul din Sebeșul-săsesc, unde a și urmat catastrofa. În 9 Octomvrie n. a răposat în spital, și acasă din spital a fost înmormântat Joi în 9 Octomvrie n. a. c. în mijlocul jalei de nedescris a familiei și a tuturor oamenilor de bine.

Actul funebru l-a îndeplinit protopopul Orăștiei, părintele V. Domșa, cu câțiva preoți din tractul nostru. Părintele V. Domșa a rostit cu această ocaziune o prea frumoasă cuvântare, parențând pe răposatul coleg și vrednic protopop Ioan Popoviciu. Moartea venind pe neașteptate, preoțimea tractului, nici n'a putut fi avizată la timp despre actul înmormântării, de aceea mulți preoți, cu deosebită părere de rău, n'au putut lua parte la actul înmormântării.

Răposatul protopresbiter al nostru, era de o fire blajină, așezat, tăcut și gânditor, suferea cu o resignațiune demnă de admirat loviturile sorții, cari tot mereu îl pășteau. Lovitură grea a suferit prin pierderea soției sale, mai înainte cu câțiva ani, apoi prin pierderea alor doi gineri, amândoi preoți, dintre cari unul a perit pe timpul domniei bolșeviste prin Budapesta, iar al doilea, care era preot în tract, a murit abea în Martie a. c.

Adesea vorbeam cu dânsul despre soartea neîndurată ce-l păstrea tot mereu, dar mai jalnic li era sufletul despre soartea familiei ce a rămas după dânsul.

Era într-o Joi, ultima zi când l-am mai văzut. Povesteam despre năcazurile lui, și când am făcut aluzie la bieții copii ai lui, cari la caz de catastrofă, vor rămânea singuri, fără casă, fără masă, (protopopul n'a lăsat nici o avere după dânsul), atunci din ochii lui senini și înțelepți două lacrimi cristaline se furișează pe fața brăz-

dată de năcazurile vieții. Erau lacrimile părintelui bun, vărsate din durerea sufletească ce o simția după copii lui minori și săracii!

Răposatul a fost un om muncitor și sărăcuțos, în toate carierile pe cari le-a ocupat. Din viața lui relevez următoarele date: S'a născut în 1861, ca fiu de preot, în comuna Boșorod din județul Hunedoara. A terminat studiile liceale la 1882, ear teologia la 1885. În anul 1885/86 a funcționat ca învățător în Sebeșul-săsesc. În 1886/87 a trecut ca învățător la școala de fete dela internatul din Sibiu.

Prin diligență proprie a făcut la 1881 examenul pentru școlile civile la pedagogiul din Budapesta, ajungând astfel profesor la școala civilă dela acel internat. În 1901 s'a preoțit, din cauză că se simția prea obosit ca profesor. În 1909 l-am ales ca protopresbiter al tractului nostru Geoagiu. Instalarea s'a făcut în ziua de 15 August v. 1909. Timp de 10 ani, ne-a fost conducător bun și înțelept, a fost cununa capului nostru, care acuma a căzut.

Il deplângem cu toții, și-i zicem:

În veci pomenirea lui!

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii săi!

La 6 săptămâni îl vom comemora, prin arangierea unui parastas solemn în bisericile din tract.

Bașa, în Octomvrie 1919.

N. Todea,
paroh.

Sfințirea bisericii din Mada

(Tractul Geoagiu).

Duminecă în 21 Iulie, o zi frumoasă de vară, cete de creștini îmbrăcați în pitorescul port național coborau de pe colinele respirate către centrul comunei Mada, unde se înalță falnic nou zidita și pompoasa biserică, care în această zi era să se sfințească și predeie destinațiunii sale.

Încă în preziua a venit protopopul Geoagiului Ioan Popoviciu, ca mandatar al Vener. Consistor, și a săvârșit cele prescise pentru actul sfințirii de a doua zi.

Duminecă în 21 Iulie dimineața la orele 8 s'a început actul sfințirii prin protopopul Popoviciu asistat de preoții: Iosif Bogdan din loc, Simion Filimonescu (Rengheg), Vasile Glodean (Ardeu), I. Iancu (Poiana), I. Albu (Bacăia), I. Giurgiu (Valea epi), S. Micu (Voia), G. Codrin (Techereu), iar din tractul Deveii Alimpiu Oprea (Săcărâmb), Mircea Oprea (Certeul-superior) și Emil Șinca (Hondol).

S'au îndeplinit cele prescise pentru sfințire, la finea sf. liturgii păr. protopop a ținut o frumoasă predică în care îndeamnă poporul a ține și pe viitor tot așa de tare la sf. biserică și învățăturile ei, la frumoasa noastră lege creștină, care ne-a ținut în toate timpurile de restriște prin câte a trecut poporul român.

S'a săvârșit apoi taina sf. maslu, la finea acestuia preotul Alimpiu Oprea din Săcărâmb în o cuvântare ținută în termeni populari a lăudat hărnicia păr. Bogdan, care înainte cu 15 ani, când a venit în parohie, nu a aflat nici un filer bani bisericesti și în timp așa scurt prin înțeleapta sa conducere a adunat paralele necesarii la clădirea unui edificiu așa de pompos, a lăudat și poporul credincios, care dând ascultare înțeleptului seu păstor a jertfit bucuros din pușinul său avut pentru sf. biserică. S'a pus bază la îndemnul păr. Oprea «Fondului pentru înfrumusețarea bisericii» colectându-se preste 300 cor.

Moment înălțător a fost când corul minerilor din Săcărâmbu condus de primarul S. Muntea, care a provăzut strana în decursul sf. liturgii, în loc de priceasnă a întonat cântarea națională «Iată ziua triumfală».

Au asistat la actul sfințirii mulțime imensă de popor din satele din jur. Am observat între oaspeți pe dnii Dr. Radu profesor în Brad secretarii comunali Triz și Fărcaș etc.

După serviciul divin am fost întruniți la o bogată masă în casa părintelui Bogdan. Aici preoții, inteligența, corul și întreprinzătorul din Orăștie Ioan Gelmărean și soția sa — cari au condus și terminat edificarea — am fost ospătați abundant din partea stăpânei case dnei preoteasă Aneta Bogdan.

În decursul prânzului s'au toastat pentru Rege și ostașii români, pentru stăpânirea biserică, pentru părintele protopop Popoviciu, pentru părintele Bogdan și dna preoteasă, pentru poporul credincios din parohie și pentru întreprinzătorul Gelmărean.

Sara ne-am reîntors fiecare la ale sale ducând plăcute impresii și constatând că cât poate face un popor sărac sub conducerea inteligentă și chibzuită a conducătorilor valoroși ca părintelui Iosif Bogdan din Mada.

Un participant.

Știrile zilei

Din cauza sfintei sărbători Intrarea în biserică numărul cel mai apropiat al ziarului nostru va apărea Sâmbătă la orele obicinuite.

Personal. Domnul Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent român, a avut întrevedere cu dl Ioan Brătianu.

Vizitarea Bucovinei. Vizita care era să o facă Maiestatea Sa Regele Ferdinand în Bucovina, din cauze neprevăzute s'a amânat pe timp nehotărât încă. Cu ocaziunea vizitei Maiestatea Sa Regele va fi însoțit și de Mama Răniților din război: de Maiestatea Sa Regina Maria.

Schimbare de guvern. Ziarele din țară ne aduc știrea, că guvernul de generali de azi se va schimba în 2—3 săptămâni, dând loc unui guvern parlamentar sub conducerea dlui Maniu sau a dlui Vaida. În cazul de a se forma un nou guvern, președintele Consiliului va apela la sprijinul și la colaborarea partidului țărănesc și a grupărilor naționaliste.

Partid german. Deputații și senatorii de naționalitate germană din România Mare, (sașii din Ardeal, germanii din Ungaria, Banat și din Basarabia, în ședința ce au ținut-o în București Vineri în 8/23 Noemvrie a. c. au hotărât să se prezinte în constituantă ca un bloc unitar, luând numirea de Partidul Poporului German din România Mare.

Președinte a fost ales deputatul Sibiului Rudolf Brandsch, vicepreședinte, Senatorul dela Timișoara Karl Moeller.

Universitatea din Cluj. Inaugurarea universității românești din Cluj, proiectată a se face în mod sărbătoresc la 1 Decemvrie nou a. c., la care praznic național era să ia parte dinastia și să se facă serbări, demne de acest act mareț național, s'a amânat din cauze neprevăzute. Inaugurarea va avea loc la 1 Februarie 1920.

Club parlamentar. Deputații ardeleni dela Constituantă, întruniți în București, în sala cea mare a Ateuelui, sub conducerea dlui președinte al Consiliului Dirigent Iuliu Maniu, au hotărât înființarea unui club parlamentar.

Decorați. Cetim în ziarul «Foaia Poporului» de aici, că dl Gherghel, șef-conducător la serviciul general de siguranță, a fost decorat din partea Maiestății Sale regelui cu Coroana României în gradul de cavaler, iar dl Eremie Miclea, secretar la acelaș serviciu a fost decorat cu crucea Virtute și Bărbăție.

Ajutoare de războiu. Ajutoarele pe seama familiilor celor ce încă nu s'au reîntors din războiu se împart Miercuri, în 3 Decemvrie nou a. c. dimineața dela orele 8—12 și Joi în 4 Decemvrie nou a. c. tot dimineața dela orele 8—12.

Cei ce sunt îndreptățiți la acel ajutoriu să prezinte adeverință dela proprietarul casei, că susținătorul familiei încă nu s'a reîntors din războiu.

Magistratul.

«Renașterea Română», ziarul care a apărut până la izbucnirea grevei tipografilor în Sibiu, s'a mutat la București.

Bensin, cei ce și-au anunțat la magistrat pretensiunea la bensină, pot ridica dela oficiul de alimente al orașului cuantul asemnat.

Magistratul.

(355) 1—2

Concurs

Devenind vacant postul de învățător la școala noastră confesională gr. ortală din **Bundorf**; tractul Cohalmului, se deschide Concurs pentru întregirea acestui post cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele prescise de lege și anume:

1. Din cassa bisericeii 456 coroane, restul dela stat votat deja.
2. Cuartir liber în edificiul școlii, constător din 2 odăi de locuit, culină, cameră și pivniță.
3. Grădină de legume.
4. Lemne de foc deajuns.

Doritorii de a ocupa acest post sunt îndatorati a conduce, în toate Duminecile și sărbătorile copiii de școală la biserică, și a-i instrui și a cânta cu ei răspunsurile dela sfta. Liturghie.

Din ședința comitetului bisericesc gr. ort. din Bundorf ținută la 14 Oct. st. n. 1919.

Ioan Curta, paroh președinte. Nr. 409/919 prot.
Ioan Palășian, notar.

Am văzut:

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cohalmului. Ștena în 7/20 Octomvrie 1919.

Ieronim Buzea
cond. ofic. protopopesc.

(356) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător nou înființat dela școala gr. or. română din **Ștena** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele legale, la cari comuna bisericească anual cu 600 cor. iar restul după alegerea și conform documentelor acestuia se va cere dela stat.

Locuință în edificiul școlar, precum și 3 stânjini de lemne pentru foc, și grădină.

Învățătorul este deobligat ca pe lângă instrucțiunea școlară să instruiască copiii în cântările liturgice și împreună cu învățătorul postului I-lea să-i conducă la biserică în Dumineci și sărbători, unde să cânte cu ei.

Din ședința comitetului parohial gr. or. din Ștena ținută la 6/19 Octomvrie 1919.

Ieronim Buzea, președinte. Nr. 411/919 prot.
George Borcomanu, notar.

Am văzut:

Oficiul protopopesc gr. or. al Cohalmului. Ștena, în 7/20 Octomvrie 1919.

Ieronim Buzea,
cond. ofic. protopopesc.

Nr. 504/1919 protop. (350) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională gr. ort. română din **Șomartin**, protopresbiteratul Agnitei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul prescise de lege plătit delat parohie cu 190 cor., iar restul dela stat.
2. Lemnele necesare de foc dela comuna politică.

Învățătorul ales va fi îndatorat a propune religiunea, a ținea strană la utrenie alături cu cantorul, a instrui elevii în cântările bisericești a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie.

Concurenții să-și înainteze cererile concursuale înzestrate cu documentele de lipsă oficiului protopopesc în Agnita în termenul susindicat și să se prezenteze în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 1 Noemvrie 1919.

Oficiul protopopesc ort. român al Agnitei în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 326/1919

(364) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III din **Zdrapți** protopresbiteratul Zarandului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainteza subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta eventual celebra.

Brad, la 9 Octomvrie 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Zarandului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pompiliu Piso
adm. protop.

(340) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător devenit vacant prin decedarea învățătorului **Victor Badiu** la școala confesională gr. or. română din comuna **Marcoș** județul Treiscaune se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani din mijloacele comunei bisericești solvibil în rate lunare decursive 205 coroane.

Acest salar formează vechea simbric cantorală și aruncul celor 5% de dare.

2. Celalalt salar până la suma maximă il va întregi statul, ca și sub fostul guvern ungar.

3. Din pădurea foștilor jobagi li compete dinpreună cu celalalt învățător dreptul de pădurit și pășunit după 7 $\frac{1}{2}$ jugăre de pădure și pășune.

4. Relut de grădină 20 coroane.

5. În lipsa de locuință proprie, comuna bis. i va plăti banii de cuartir indicați în lege.

6. Acest post fiind împreunat cu cantoralul, concurenții sunt poțitiți a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic mai înainte de ziua alegerii. Concursurile le vor adresa oficiului protopresbiteral concernent.

Marcoș, în 14 Septemvrie 1919.

Georgiu Dogariu, paroh preș. com. parohial.
Gheorghe Purdu, notar.

Intorsura-Buzăului, 13 Octomvrie 1919.

Văzut: Oficiul protopresbiteral:

George Neagoviciu Negoescu,
adm. protopopesc.

Nr. 7992 (354) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Cacova**, protopresbiteratul Șebeșului, să publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului Consistoriu și a să prezenta poporului în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta. —

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 15 Octomvrie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 644/919 (366) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului prim și al doilea de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din **Arpașul-de-jos**, protopresbiteratul gr. or. al Avrigului se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acestea posturi de învățător sunt cele prescise de lege și anume câte 860 cor. anual din casa bisericeii, iar restul precum și toate adausele din ajutorul dela stat. Relut de cuartir câte 240 cor. anual. Relut pentru grădină câte 20 cor. Doritorii de a ocupa vreunul din acestea posturi de învățători să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în Avrig (poșta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având cei aleși pe lângă școala de toate zilele și de repetiție să instruiască și să conducă elevii de școală la biserică și să cânte cu ei la sf. liturghie, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 28 Octomvrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 812/1919, (338) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de învățător la școala ortodoxă română din **Hersoni** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

1. Salar 300 cor. dela parohie, iar restul până la întregirea legală cu toate adausele prescise se vor cere dela stat pe baza documentelor alesului.

2. Cuartir în natură și grădină.

Dintre concurenții vor fi preferiți pricepătorii de musică, ca să formeze cor cu adulții. Cel ales este dator a conduce Dumineca și în sărbători elevii la biserică și a cânta cu ei la liturghie.

Doritorii să-și aștearnă rugățile cu documentele de lipsă în timpul prescise la oficiul protopresbiteral ortodox român în Făgăraș și a se prezenta înainte de alegere spre a fi cunoscut.

Făgăraș, 18 Octomvrie 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox român în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

(361) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător dela școala gr.-or. din **Poiana Sibiului**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salarul legal cu adausele recerute solvibil parte dela parohie parte din ajutor de stat, relut de cuartir și grădină.

Cel ales este dator a duce elevii Dumineca și la sărbători la biserică și a cânta cu ei liturgia.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze în termenul prescise cererile instruite cu documentele cerute subsemnatului oficiu protopresbiteral din Mercurea.

Din ședința comitetului parohial, ținută în 6/19 Octomvrie 1919.

Aron Șerb
not. comit.

Nicolae Dobrotă
președ. comit. par.

Nr. 464/1919. Aprobato:

Mercurea, 9 Octomvrie 1919.

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în Tipografia arhidiecezană din Sibiu.